

Mạ - Vón Liếng Yêu Thương

À Oi, Ru Con

Tất cả mười đứa con đều được Mẹ thương đặc biệt.

Anh Hải là con đầu, Khanh và Kem là con út tất nhiên được thương thật nhiều. Chị Tâm lập gia đình trễ, chị Thành vất vả với Mai Lan, anh Lam phải ở lại Việt Nam lo cho Ba Mẹ, nên qua Đức muộn màng, Thạch Duẩn phải sống xa Ba Mẹ khi tuổi còn quá nhỏ, Hiền trực tiếp chăm sóc Ba Mẹ... Tất cả đều có lý do để được Mẹ thương đặc biệt. Riêng Thúy, dù chẳng có lý do nào rõ ràng, nhưng Thúy vẫn cảm thấy tình thương đặc biệt của Mẹ. Có lẽ Mẹ thương mỗi đứa con đặc biệt, đơn giản vì bây con là con của Mẹ.

Thúy cảm động rung rung khi anh Hải nhắc chuyện ngày xưa. Anh kể, lúc Thúy còn bé, Mẹ thương Thúy lạ lùng. Cứ trước khi bé Thúy vào trong nôi để ngủ, Mẹ hun Thúy không biết bao nhiêu lần. Mẹ vừa ru vừa hò: “À ơi, ru con, con ngủ cho muồi...” Tiếng hò ru con của Mẹ cứ theo anh, văng vẳng trong tai mỗi khi anh nghĩ đến Mẹ. Lúc đó, dù Thúy còn quá nhỏ, nhưng những lời ru ngọt ngào của Mẹ đã khắc sâu vào tâm khảm Thúy.

Ba kể, Mẹ hay nựng nịu Khanh, Kem, nói ai có đem núi vàng tới, Mẹ cũng không đổi hai thằng cục cưng của Mẹ. Khanh, Kem vẫn thích nằm ngủ gàn Mẹ, dầu khi đã lớn bộn. Năm 1982, buổi tối ở nhà đường Nguyễn Huỳnh Đức, Thạch và Duẩn đã vừa năn nỉ, vừa bắt buộc Khanh, Kem, nhường cho hai đứa được nằm gàn Mẹ một bữa, trước khi rời Việt Nam lên đường qua Đức. Ngày ấy, ra đi mà không biết bao giờ gia đình mới đoàn tụ.

Mạ lo lắng quan tâm sức khỏe cho cả nhà. Khi bày con còn nhỏ, Mạ vẫn giữ nguyên tắc ăn vừa đủ no, chứ không ăn ráng. Anh chị em trong nhà, hề ai hơi phồng phao một chút, Mạ nhẹ nhàng nhắc nhở.

Quảng Ngãi 1970

Vợ Chồng Có Đôi

Ở Đức, Mạ luôn để phân dẫn đường cho Ba. Ba đi đâu, Mạ theo đó. Có lần, Ba đi mua bánh mì, Ba làm rơi tấm hình của Mạ, do sợ lúc lấy tiền trong ví. Đến chiều, khi Thúy và Hiền đi ngang tiệm bánh mì, cô bán hàng ngoắc ngoắc, kêu vào đưa tấm hình. Cô còn thêm, “Hình của Mẹ các em đó.” Ở nhiều con đường của thành phố Bad-Nauheim, có lẽ rất nhiều người đã thành thân thiết với hình ảnh đôi vợ chồng già người Việt.

Những tháng trời đẹp, Ba Mạ đã tham gia các chuyến du ngoạn dành cho công dân cao niên, do thành phố tổ chức.

Thỉnh thoảng Ba Mạ đi chơi ở những tỉnh lân cận. Ba có giấy chứng nhận tàn tật, nên miễn mua vé, chỉ cần vé cho Mạ mà thôi. Ba Mạ đến mua vé ở máy tự động. Ba nhìn hình vẽ con

nít trên nút bấm, Ba nghĩ đó là phụ nữ, nên bấm ở nút đó, mua vé cho Mẹ. Nghe Ba Mẹ kể lại, mấy đứa con cười thích thú, thấy nhảm lẫn của Ba Mẹ dễ thương hết sức.

Khi ra nhà ở Rödgen, mùa hè Ba thường làm vườn sau trên đồi. Mẹ làm ly nước cam đem lên. Ba nghỉ tay, rồi hai ông bà ngồi trên xích đu, uống nước cam, nhả nhả nói chuyện với nhau. Người hàng xóm quan sát, nói với Hiền, “Đó là cặp vợ chồng hạnh phúc nhất trần gian.”

Ba Mẹ học được công thức nước uống dưỡng sinh: xay táo, cà rốt, cần tây, mướp đắng. Thời gian Thúy về ở Bad-Nauheim được lâu, sáng nào Mẹ cũng nhắc Thúy làm nước sinh tố đặc biệt để Ba uống sớm cho công hiệu.

Có lần trong bao gạo Thái Lan, người ta bỏ thêm một lon nước dừa khuyến mãi. Hôm đó, Ba Mẹ ở nhà một mình. Hết gạo trong thùng. Ba đem bao gạo mới ra khui. Khi Mẹ lần mức gạo từ bao ra thùng, Mẹ đụng phải vật cứng cứng tròn tròn, có lẽ hơi giống trái lựu đạn. Mẹ hoảng hồn, kêu Ba. Ba Mẹ cùng nhau kéo bao gạo để ngoài sân, chờ Trọng Hiền về “xử lý”.

Bầy Cháu Nội Ngoại

Bầy cháu nội ngoại, ít nhiều đều có những kỷ niệm thật thấm thiết với Mẹ.

Khi vợ chồng anh Hải có con đầu lòng, cả nhà còn ở Việt Nam. Mẹ ngắm nhìn cu Nam trong hình, mơ ước đến ngày

được gặp con, cháu, để bông ẵm, nựng nịu đứa cháu đầu tiên. Những cháu ra đời khi Ba Mạ đã qua Đức, các bà mẹ trẻ đều có hạnh phúc được Ba Mạ đến chăm sóc một vài tuần. Ba Mạ đã tạo thành “truyền thống” nuôi đẻ. Mở hàng là Thiên Hương. Rồi sau đó là Côm, Ô Mai, Bòm, Bí. Ba Mạ đi lưu diễn từ bắc chí nam. Khi cu Bim ra đời, Ba Mạ đã dẫn theo Ô Mai lên Krefeld để phụ bà Ngoại chăm sóc em Bim. Bòn Bon cũng chung vai sát cánh với bà Ngoại khi cả nhà đang lo sửa sang ngôi nhà ở Rödgen. Mai Lan đã “tạm trú” với bà Ngoại khi mẹ Thành sinh em cu Bình. Bé Kim tá túc nhà bà Nội, khi mẹ Yến của bé về Việt Nam thăm ông ngoại của bé Kim. Khi Ba Mạ qua Đức, cu Bê được 10 tháng. Nhớ đến câu “Ăn cơm với cá, như mạ với con” Ba Mạ hay nói, Thúy thích Bê gọi bằng Mạ. Khi ngồi chơi với Bê có Mạ, Thúy xưng Mạ với Bê, thì Mạ lại nói, “Thôi, con đừng xưng Mạ với Bê, chữ Mạ của thời xưa rồi.”

Thời gian Thúy đi học ở đại học Frankfurt, Bê được ông Ngoại đón từ vườn trẻ về nhà ông bà Ngoại. Buổi chiều, đi học về, Thúy đến nhà Ba Mạ để đón cu Bê. Hôm nào muốn đi chợ, Mạ chuẩn bị sẵn. Thúy chở Mạ và cu Bê đi Toom Markt. Thuở đó, chợ chỉ mở cửa đến sáu giờ chiều. Thúy đang chạy xe trên đường Frankfurter, cu Bê ngồi sau nói vọng lên:

- Mẹ ơi, Mẹ phải chạy nhanh lên, chớ không thôi đến nơi là chợ đóng cửa

Thấy vận tốc chạy xe rùa của mẹ Bê, Bê ngại là “bò” tới nơi sẽ hơn 6 giờ chiều. Mạ chỉ bần khoản, sợ trễ quá, như chợ chiều ở Việt Nam, sợ thịt ôi, cá ươn, rau héo. Thúy trấn an Mạ:

- Chỉ sợ trễ, họ dẹp hàng thôi. Chứ chợ ở đây, họ bán hàng giờ nào cũng phải bảo đảm phẩm chất của hàng hóa.

Mùa hè, đi chợ xong, trời còn sáng, Bê xin ra cầu tuột sau Toom Markt chơi. Mạ nhắc chừng:

- Bê ơi, con phải cẩn thận nghe. Thấy cầu tuột cao quá, bà Ngoại lo đó.

Mạ lóng ngóng đi lui tới, lâu lâu lại kêu:

- Bê ơi, Bê ơi chạy chậm, không thôi té đau.

Thúy học xong ở Frankfurt cuối năm 1994, có việc làm ở München, gia đình Thúy phải dọn nhà. Bê buồn lắm, không muốn rời Bad-Nauheim. Thúy cắt nghĩa cho Bê, rằng Ba Mẹ phải làm việc để kiếm tiền ăn ở. Bê không hiểu được, nói:

- Minh không cần mua đồ ăn, chỉ cần qua ông bà Ngoại là có cơm ngon rồi.

Khi Thúy sinh Bê, Ba Mẹ chưa qua, nên Thúy không có được hạnh phúc được Mẹ nuôi đẻ. Cu Bê tuy không được may mắn có ông bà Ngoại khi chào đời, nhưng có hạnh phúc sống bên ông bà Ngoại một thời gian. Cu Bê chơi lúc thúc cả ngày với Mẹ, vậy mà đến khi biết chùng giờ mẹ về, là cu cậu giả đò đau ốm hoặc trốn đâu đó. Thúy đi tìm cu Bê thì nghe tiếng Mẹ cười, nói với Bê:

- Bê, con làm chi mà đục dưới giường, cho dính đầy bụi bặm rúa!

Mẹ cùng với bày con, cháu đi hồ bơi ở Usa, Mẹ bơi giỏi hơn mấy đứa con gái của Mẹ rất nhiều. Ra biển, Mẹ xăng xái lui tới bơi lội. Đám cháu hay gọi đùa là *cool Oma*.

Nghệ Thuật Nấu Ăn

Nhớ những ngày tết xưa, dù bận rộn với tiệm sách, Mẹ vẫn sắp xếp làm bánh mứt. Những ngày cuối năm, thuê gia đình ở Quảng Ngãi, mùi mứt gừng, bánh thuẫn thơm lừng trong nhà. Mẹ gói bánh in bột nếp, bột mình tinh, bày con cũng được tham gia, cắt giấy bóng kính, lâu lâu xin Mẹ cho tập gói. Hoặc cắt rua hai đầu để gói kẹo hạt sen. Khi anh Hải đi du học, có lẽ anh kể bên Đức không có nước mắm, nên Mẹ có thắng nước mắm với đường trong chảo. Nhìn hơi tựa tựa kẹo bòn. Không biết rồi sau đó, Ba Mẹ có gỏi được món ăn đặc biệt qua Đức không.

Mẹ hay làm thịt chấy (thịt chà bông), để sẵn từng hũ, phân phát cho bày cháu. Bí Bim rất mê ăn cơm với thịt chấy. Thấy Mẹ làm cực quá, Thạch hỏi công thức về tự làm. Nhưng Bí Bim bảo: “Thịt của Ba không ngon. Thịt Bà Nội ngon hơn.” Món cá kho rau răm của Mẹ tuyệt vời. Bê ghiền món cá kho. Nên thỉnh thoảng Thúy cũng bày cá ra kho. Bê nhận xét: “Mẹ kho cá cũng ngon, nhưng chưa bằng Bà Ngoại.” Bê hay nhắc

món cá hun khói kho bắt hủ của Bà Ngoại. Do là, có lần, cá *Lachs* hun khói hạ giá, nên mua nhiều. Ăn với bánh mì đã ngán, mà vẫn còn. Vậy là Mạ có sáng kiến, cuốn cá tròn tròn, kho với rau răm. Ai dè, món cá kho này lại ngon độc đáo.

Lúc ở Schöneck, Mạ có học cách làm nem. Mỗi mùa Giáng sinh, Mạ tận dụng giấy gói quà để gói ngoài bọc nem. Tụ tập ở nhà Ba Mạ qua mùa tết Tây, Mạ phân phát nem cho bầy con cháu. Ai nấy ra về với những lợn nem xanh đỏ vui mắt và thật ngon. Món thịt kho tàu của Mạ đặc biệt lắm. Miếng thịt nâu óng, ăn cơm hít hà. Nói theo anh Lam là ăn lũng nôi luôn. Ba Mạ đi chợ gần như mỗi ngày. Lúc thì Ba Mạ mua *yoghurt* “hàng hiệu” ở chợ Schade. Có khi, Ba Mạ mua ở chợ trái cây những bịch to có nhiều loại rau cải khác nhau. Ba Mạ vẫn hay mua vài loại bánh mì, bánh ngọt ở tiệm quen. Để lúc chiều chiều, con cháu có buồn miệng, thì có chi mà nhai. Kéo không thôi, như kiểu nói giỡn chơi của Mẹ Nội, của Mạ, hờ miệng chó nó... ề vô.

Mạ thích con gái đưa đi chợ hơn. Vì con gái kiên nhẫn, chờ Mạ chọn lựa những miếng thịt thăn ngon nhất để làm thịt chấy. Có khi lựa xong, Mạ lại thấy miếng thịt khác ngon hơn, Mạ muốn đổi. Tất cả chỉ vì Mạ muốn nấu bữa cơm ngon, các món khoái khẩu cho con và cháu. Ba ăn chay, Mạ cũng ăn theo Ba, thỉnh thoảng Mạ ăn dặm chút thịt cá, nhưng rất ít. Ngày ở trại Schöneck, Ba gọi Mạ là phi hành gia. Mạ mua bao hành năm ký lô, hành xắt mỏng rồi phi, bỏ sẵn từng hũ thủy tinh phân phát cho các con. Mạ nói, để mấy đĩa đỡ mất thì giờ và đỡ hôi nhà. Khi kho nấu, chỉ múc ra một hai muống bỏ vô là món canh, món xào thơm tho mặn mà.

Vào xuân, khi lá gai *Brennessel* lên mon mơn, là lúc Ba Mạ đi thu hoạch lá chuẩn bị cho những đợt bánh gai. Bánh gai của Ba Mạ luôn đắt hàng. Ai có mặt cũng ăn thử và xin để dành cho những người không đến được.

Bây giờ ở nhà Hiền, mặc dù Hiền mua rất nhiều tấm thớt mới, vậy mà Hiền vẫn cứ giữ tấm thớt nhỏ có tay cầm, rất cũ kỹ. Thúy hỏi sao không thay thớt. Hiền nói, tự nhiên vẫn thích giữ, vì ngày xưa Mạ ưa xài tấm thớt đó.

Những Ngày Cơ Cực

Quán Café Uyên ở đường Quang Trung bị tịch thu đã làm rúng động thị xã nhỏ bé. Lúc đó Mẹ Nội vẫn còn ở Quảng Ngãi. Mẹ và mấy Mạ con bị dồn về căn nhà nhỏ ở đường Nguyễn Bá Loan. Ra khỏi nhà, chúng tôi chẳng được đem gì theo ngoài vài bộ áo quần và ít chén bát. Sau đó vài ngày, Mạ bôi xách chuân bị thăm Ba. Khi Mạ ngồi chờ xe lam ở quán cơm bên xe, bác chủ tiệm hỏi thăm có phải Mạ vừa bị tịch thu nhà không? Đó là bác Khóa, một người không quen biết, đã mở lời, rủ Mạ đến bán hàng chung với bác. Thật là cơ duyên lành. Trong lúc khốn đốn trắng tay, Mạ chưa biết làm gì để lo cho Mẹ, để thăm Ba và nuôi bầy con, để có kế sinh nhai, lại gặp người giúp đỡ. Trong thời gian ngắn, tiệm cơm của bác Khóa thay đổi nhiều. Khách hàng đến đông hơn vì bây giờ tiệm cơm có bà Uyên, là Mạ. Thời gian đầu, những tối sau khi đóng cửa tiệm cơm, mấy Mạ con về nhà ngủ. Thúy nhớ, có tối, thấy đường khuya vắng, mấy chị em đưa xe đạp cho Mạ thử đạp. Mấy Mạ con tức cười, rúc rích suốt đường về. Thường thường, buổi tối, Mạ và Kanh, Kem ngủ ngoài tiệm cơm, mấy chị em Thúy, Hiền, Thạch, Duẫn về nhà ở đường Nguyễn Bá Loan ngủ.

Sau đó, chị Tâm về Quảng Ngãi thu xếp cho Thúy và Thạch, Duẫn vô Sài Gòn. Hiền và Kanh, Kem ở lại với Mạ. Anh Lam đi làm xa, lâu lâu về nhà. Thời gian này, các bạn của Hiền hay lui tới và có nhiều kỷ niệm với Mạ. Bội Liên kể lại, dường như ngày nào mấy đứa cũng có mặt ở quán cơm để chơi với Hiền, rồi cùng rửa chén, cùng bung cơm cho khách. Sau đó, cùng ăn vụng mút củ mình tinh, Mạ làm để dành đi thăm nuôi Ba... Ngày đó, củ mình tinh được Mạ chế biến thành từng miếng mút rim đường đen ngon ghê lắm. Bao năm rồi, bao nhiêu thứ cao lương mỹ vị vẫn không sánh nổi với miếng mút ăn vụng ngày xưa.

Mỗi mùa hè mấy chị em thay phiên nhau về Quảng Ngãi thăm Ba Mạ và Kanh, Kem. Hết hè, đám con vô lại Sài Gòn. Mạ chuân bị nào là xôi ngọt, có đậu đen, gừng, mè, thịt cá kho mặn, ruốc kho sả. Ngoài ra, Mạ có món mỡ ướp đường để

được lâu, dùng kho cá rất ngon. Lúc đó Khanh, Kem còn nhỏ quá, Mạ không muốn xa hai đứa, nên giữ ở lại Quảng Ngãi. Sau thấy hai đứa ham chơi, Mạ sợ hai đứa lêu lổng, nên cảnh răn, cho Khanh, Kem vô Sài Gòn ở với mấy chị em. Chỉ còn mình Mạ và anh Lam ở Quảng Ngãi. Mà anh Lam phải đi làm xa lâu lâu mới về.

Những năm cuối thập niên 70, đầu thập niên 80 là thời gian quá cơ cực. Thật tội cho Mạ, phải một mình bươn chải ngoài Quảng Ngãi. Tám chị em ở Sài Gòn, sống bằng nguồn thu nhập rất khiêm tốn, lương giáo viên của chị Tâm và chị Thành. Có những thùng quà “khẩn cấp cứu đói”, “khẩn cấp cứu khó” của anh Hải. Nhưng trên hết, Mạ vẫn nuôi bầy con bằng tiệm cơm ở bên xe. Mỗi khi Mạ vô Sài Gòn thăm, Mạ tay xách, nách mang, gạo cơm, mắm muối cho bầy con.

Sở Thích Văn Nghệ

Mạ rất thích xem ca nhạc. Mạ luôn là khán giả thưởng thức hết lòng những màn văn nghệ của tiệc cưới. Những lần đi coi đại nhạc hội, Ba không ngồi lâu vì tiếng nhạc to, và có lẽ có cảm giác ngọt ngào. Nhưng Mạ rõ là khán giả ái mộ, trân trọng lời ca tiếng hát của ca sĩ. Mỗi lần đi văn nghệ Mạ luôn ngồi thưởng thức chương trình cho đến hết giờ. Có lần bầy con đưa Mạ đi coi ca nhạc, thời Nguyễn Hưng mới nổi tiếng. Gặp ca sĩ trong giờ giải lao, Mạ có đến yêu cầu bài nhạc “ruột”. Khi trở lại sân khấu, Nguyễn Hưng nói: “Xin trình bày nhạc phẩm *Đêm Nguyễn Cửu* tặng cho bác đã yêu cầu”. Mạ lắng nghe, vui lắm. Mạ thích xem các chương trình nhạc trong *video*, nhớ nhiều tên bài hát, ca sĩ. Mạ rất mê ca nhạc.

Những khi các con, cháu của Mạ đóng góp văn nghệ ở tiệc tùng, đám cưới, Mạ là một khán giả, thính giả tuyệt vời. Mạ chăm chú thưởng thức, khuôn mặt Mạ rạng ngời niềm vui. Mạ không chỉ khen thưởng những màn trình diễn trên sân khấu, mà Mạ còn trầm trồ khi bầy cháu nội ngoại có những tiết mục bỏ túi những lúc gia đình tụ họp. Như khi cu Bòm lúc lắc hát “mua vịt, mua vịt” (*move it*), hoặc Bí Bim nhảy lưng tung ca “ghế đầu, ghế đầu” (*get down*). Trong mắt của Mạ, bầy cháu nội ngoại đều là những ca sĩ có tài năng.

Ôi, biết bao nhiêu kỷ niệm đầm ấm, ngọt ngào với Mẹ yêu. Đã có những ngày tháng gian nan, thống khổ, Mẹ không quản ngại khó khăn, Mẹ không nề hà, nhọc nhằn. Với trái tim bao la như biển, với vòng tay bao dung rộng mở, Mẹ ôm ấp, nâng niu bầy con, nuôi dưỡng chúng con nên người. Dẫu cuộc sống có

đôi lúc trắc trở, không như ý, nhưng với hành trang Mẹ khoác lên vai chúng con, bầy con của Mẹ có được vốn liếng yêu thương cho cuộc đời vô cùng quý giá.

Giờ đây, chúng con không còn điếm phúc bông hồng cài áo. Nhưng Mẹ vẫn luôn trong tâm, trong trí của tụi con. Mẹ mãi là bóng mát che chở cho tụi con trong cuộc đời.

Hoàng Thị Ngọc Thúy

Casablanca - Nhớ Về Mẹ

Người bạn đồng nghiệp thúc nhắc tôi, phải đi với anh ta, làm việc vài ngày ở Morocco. Ravi bảo:

- Mình sẽ đến thăm khách hàng ở Casablanca. Sau đó, Philipp đón mình đi thăm khách hàng khác ở Rabat, bắc Phi.

Có lẽ từ khi xem cuốn phim Casablanca, một cuốn phim khá xưa, tôi có ý thích đi Morocco. Phim kể về một chuyện tình trong bối cảnh đệ nhị thế chiến. Humphrey Bogart và Ingrid Bergman thủ vai chính. Lúc đó, nhiều nơi trên đất Pháp đã bị Đức Quốc Xã chiếm đóng. Rất nhiều người chạy trốn Hitler bằng những con đường gian truân. Đi từ Paris, đến Marseilles, đến Lisbon, thoát qua Morocco. Để từ quốc gia ở bắc Phi lo giấy tờ trốn qua Hoa Kỳ. Hình ảnh Ingrid Bergman trong vai Ilsa cúi xuống nói với người nhạc công: “*Sam, play it once, play As Time Goes By.*” đã đọng lại thật lâu trong trí nhớ tôi. Vì những lý do tình cờ, mà chuyến công tác sang Morocco cứ bị dời mãi. Hoạch định từ đầu năm 2006, mãi đến tháng sáu mới lên lịch được. Tôi đã nói với thượng cấp của tôi, sẽ lấy một tuần nghỉ phép sau khi đi làm ở Morocco. Lúc đó Bê cũng được nghỉ lễ 2 tuần, rất tiện. Chúng tôi sẽ về Bad-Nauheim.

Trước khi đi Casablanca, tôi về thăm gia đình cuối tuần. Mẹ mới phải vào bệnh viện vì sưng phổi. Tôi, Kem, Hồng vào thăm Mẹ. Ba chị em ngồi kể chuyện cho Mẹ nghe. Mẹ không nói tiếng nào. Tôi ngồi bên giường Mẹ, cầm tay Mẹ:

- Con đi làm bên Ma-Rôc vài ngày. Tuần sau, con về đây ở với Ba Mẹ một tuần. Mẹ thích không? Con đã hỏi cô y tá. Cô

bảo, Mẹ hết bệnh sung phổi. Nhưng tốt hơn, ở lại trong bệnh viện để người ta chăm sóc và theo dõi đến cuối tuần. Vậy cũng tiện, Mẹ ra khỏi bệnh viện, tuần sau, có con ở nhà chơi với Mẹ, nghe Mẹ.

Mẹ nhìn tôi, ánh mắt mệt mỏi, không tỏ lộ tình cảm rõ rệt. Trước đây vài năm, tôi bắt đầu có những chuyến đi làm xa vượt đại dương. Nhiều người gọi đùa là du lịch mà khỏi phải tự mình trả tiền máy bay và khách sạn. Riêng Mẹ băn khoăn, mỗi khi tôi kể cho Mẹ nghe, tôi sắp sửa đi làm xa:

- Con đi xa dữ rứa? Đi chừng mô mới tới? Có đông người làm cùng chỗ đi theo không? Tới chỗ lạ, đi đứng, ăn ở ra rặng? Có ai phụ việc cho con không?

Mẹ chẳng thể tưởng tượng công việc của tôi như thế nào. Chỉ nghe con kể, nhìn thấy con vẫn mãi nhỏ bé, yếu ớt như thuở ấu thơ, nên Mẹ lo con cực. Tôi trấn an Mẹ:

- Con lên máy bay, ngủ một giấc là tới nơi. Bên đó, hãng sắp xếp có người đón đưa thuận tiện, ăn ở khách sạn tươm tất lắm. Mẹ yên tâm.

Lúc nào trong mắt Mẹ, bầy con cũng luôn nhỏ dại.

Năm ngoài, từ Ả Rập về, tôi mua những tấm khăn choàng *Cashmere* làm quà. Trời tháng sáu, ở Đức vẫn chưa có hơi hướm mùa hè. Mẹ ngồi nơi ghế dựa, gần cửa sổ, đắp cái mền mỏng trên chân. Tôi hỏi:

- Mẹ thích màu nào nhất?

Tôi nhớ, ngày xưa khi Mẹ bằng tuổi tôi, Mẹ buôn bán giỏi giang. Với tiệm sách, tiệm cà phê Mẹ cho bầy con của Mẹ ăn ngon, mặc đẹp. Mẹ mặc những chiếc áo dài thật sang trọng, quý phái. Mẹ mê mê tấm khăn:

- Mẹ thích màu ni. Mẹ chỉ cái khăn màu cà phê sữa. Chà, vải chi mà mịn màng quá hè. Khăn ni bao nhiêu tiền một cái đây con?

Nghe Mẹ hỏi như vậy tôi mừng lắm. Chúng tỏ Mẹ vẫn còn quan tâm đến đời sống con cái. Mẹ sợ con tốn tiền. Lúc nào cũng vậy, Mẹ tiện tận cho Mẹ, nhưng rộng rãi cho con cái.

Cũng mới năm ngoài đây, mỗi khi tôi về thăm Ba Mẹ, vừa về tới Mẹ đã nhắc:

- Ráng ở chơi lâu lâu với Mạ nghe con.

Hễ báo tin sẽ về, là trước đó Mạ hay gọi điện thoại hỏi đi, hỏi lại, như sợ con bận rộn hay quên khuấy lời hứa về thăm nhà.

Chuẩn bị đi, Mạ cũng bịn rịn:

- Con ở chơi thêm chút nữa đi.

Vậy mà bây giờ, Mạ như không nhận biết rằng, con gái Mạ sắp đi làm ở tận châu Phi, một nơi xa lạ, để lo lắng hỏi han. Mạ cũng không cảm nhận được lời hứa hẹn của con sẽ về, ở với Mạ vài ngày, để Mạ vui mừng, náo nức.

Tôi lấy khăn lau mặt Mạ, lau tay Mạ. Lấy miếng bông gòn thấm chút trà cúc rà miệng cho Mạ. Mạ nắm chặt tay tôi, tỏ vẻ không đồng ý. Tôi vuốt nhẹ tay Mạ, nói:

- Thôi, Mạ không thích thì thôi.

Tôi ngồi phụ Mạ làm vài động tác thể dục. Khi bóp chân cho Mạ, tôi chắc lưỡi với Mạ:

- Mạ ốm quá, da bọc xương thôi.

Khi chuẩn bị về, tôi cúi xuống hôn trán Mạ, hôn má Mạ, nhắc lại những lời mình đã kể với Mạ khi mới đến:

- Chừ con phải về, mai con đi Ma-Róc. Tuần sau con xin nghỉ một tuần về chơi với Mạ, Mạ thích không.

Mạ nằm, mắt nhắm hờ như đang ngủ. Hơi thở có vẻ mệt nhọc. Tôi vuốt vuốt tay Mạ, cúi hôn Mạ lần nữa rồi chạy vội. Nhưng không hề có ý nghĩ đó là lần sau cùng được nhìn thấy Mạ.

Từ khi Mạ bị bệnh, đi tới đâu, tôi cũng buổi tối gọi về thăm hỏi. Càng về sau, Mạ càng ít nói. Tôi bảo các em đưa điện thoại cho Mạ nói chuyện với tôi, nhiều lần Mạ lặng yên rất lâu. Các em thúc dục:

- Mạ nói đi, chớ chị chờ hoài cho đến khi Mạ nói chị mới yên lòng. Mà chị gọi từ xa lắm, tốn tiền lắm.

Chúng tôi vẫn hy vọng đánh trúng tâm lý sợ con tốn tiền của Mạ. Có khi Mạ ừ, có khi Mạ nói không. Đôi lần hiếm hoi, Mạ nói: “Bữa ni sao mệt quá.” Tôi vẫn tin và luôn hy vọng rằng tình trạng sức khỏe của Mạ chỉ yếu trong thời gian ngắn. Rồi Mạ sẽ bình phục.

Qua ngày hôm sau ở Casablanca, kết thúc 2 buổi họp dài, chúng tôi đi thăm các cơ sở thương mại của khách hàng. Khi

xong việc, xem như rảnh rỗi cho chương trình của mình, trời đã chập choạng tối. Hơn bảy giờ ở Morocco, tức đã chín giờ đêm bên Đức. Sợ khuya, nên tôi không gọi nữa. Định bụng ngày mai, hoặc trước khi đi làm, hoặc giữa giờ nghỉ trưa, sẽ gọi về thăm Mẹ. Philipp cáo lỗi không thể cùng chúng tôi đi ăn tối. Nhưng có phải một nhân viên người bản xứ đến đưa chúng tôi đi chơi lòng vòng và mua sắm lặt vặt. Vào trong khu chợ, đây đây những sạp, những tiệm bán đồ da. Không hấp dẫn tôi bằng những xe bán dạo, có lò than trên là thau ôc, sò luộc và những xe bán nước cam vắt. Tôi thích dùng chân bên những chiếc xe thô sơ này hơn. Tôi nhìn quanh quất, như tìm xem có còn chút gì của những cảnh trong phim Casablanca, chẳng hạn như Rick's Café Américaine. Ravi hỏi tôi, nếu muốn mua áo khoác và túi xách da thì Yogi sẽ tìm và trả giá cho. Các mặt hàng đồ da rất đa dạng và giá cả phải chăng. Tôi không chủ tâm mua sắm gì, chỉ thích nhìn ngắm khung cảnh chung quanh trong con mắt của du khách tò mò. Sau cùng, tôi mua dăm ba món quà lưu niệm lặt tẩn cho cu Bê và đám cháu. Ravi bảo:

- Ngày mai nếu có thì giờ, mình lại đi thám hiểm chợ khác. Tôi về đến khách sạn đã gần nửa đêm. Một nhòai. Tôi đi nằm ngay, chuẩn bị cho ngày làm việc dài đằng đẵng hôm sau.

Nghe điện thoại reo trong giấc ngủ say, tôi tưởng như tiếng đồng hồ báo thức. Nghĩ, mình vừa đặt lưng một chút, sao đã tới giờ dậy đi làm. Nhìn đồng hồ điện, mới 4 giờ sáng. Nhưng như phản xạ tự nhiên, tôi chồm người với lấy điện thoại, đưa lên tai: Thúy đây, *Thuy's speaking*. Tiếng chị Tâm:

- Thúy ơi, Mẹ mắt rồi.

Trong giây phút đó, tôi lặng người, tai như ù đi. Tôi không nhớ mình đã có những câu hỏi dồn dập, tại sao, lúc nào... Tôi cảm chặt điện thoại, oà khóc...

Không, đó chỉ là cơn mộng dữ mà thôi.

Có tiếng báo điện thoại nhận được tin nhắn. Tôi bật đèn. Nước mắt ràn rụa. Mang mắt kính vào. Người gọi: KemHandy. Tôi khóc ngất. Đọc đi đọc lại lời nhắn của Kem, xem có thể nào là sự nhầm lẫn chẳng: "*Chi Thuy oi, Ma qua doi luc 9 gio toi*

07.06. *Em Kem.*” Tôi run rẩy bấm số gọi lại cho chị Tâm, tiếng chị như vắng vắng lúc xa lúc gần:

- Mẹ ra đi thanh thản lắm. Bây giờ Mẹ đang nằm trên giường như đang ngủ. Có Ba đây, nhưng Ba đang xúc động quá, không nói chuyện được.

- Chị Tâm ơi, thiệt hả. Mẹ không còn đó nữa sao? Mẹ bỏ mình thiệt rồi sao? Tôi khóc oà.

- Thúy ơi, bình tĩnh lại đi. Có ai giúp em sắp xếp chuyện bay...

Chị Tâm đang cố gắng trấn tĩnh tôi. Tôi vẫn áp điện thoại bên tai. Không còn nghe rõ những lời bên kia đường dây. Tôi đã khóc không biết bao lâu, cả người như tê nhức. Tôi đang ở Phi Châu, một lục địa khác. Bao nhiêu ngàn cây số cách xa nước Đức, nơi Mẹ đã nhắm mắt vĩnh viễn. Tôi chập choạng đi lại bàn, tìm số điện thoại phòng du lịch của công ty.

- Tôi đang ở Casablanca, tôi muốn về lại Frankfurt bằng chuyến bay sớm nhất. Rất cấp bách.

Cô nhân viên phòng du lịch gọi lại cho tôi:

- Vé của cô đã xong. Cô ra phi trường, chỉ cần trình tấm *Card Flying Blue*.

Tôi gọi về cho anh Lợi báo tin giờ đến. Dù là chuyến sớm nhất, mà theo lịch trình thì mãi 7 giờ tối tôi mới đến Frankfurt, vì phải đổi máy bay ở Paris. Tôi nằm vật ra. Sao lại như vậy. Tôi mới thăm Mẹ hôm chiều thứ Hai đây mà. Lễ *Pfingsten*, thứ hai lễ Lá, cuối tuần dài ra. Khi lên lịch những chuyến đi xa, tôi thường xin phép thượng cấp cho tôi quá cảnh ở Frankfurt. Rồi tôi sắp xếp đủ thì giờ, để chạy vội về Bad-Nauheim, thăm Ba Mẹ trước khi chuyển qua máy bay đi tiếp.

Năm 2000, Ba Mẹ cùng gia đình tôi và gia đình Thạch Lư đi nghỉ hè bên Ý. Mẹ rất thích bơi. Nhưng bản khoăn vì thấy chân yếu. Đi bộ từ nhà ra bãi biển, Mẹ cứ phải nghỉ nhiều lần. Vậy mà, suốt thời gian đó, Mẹ vẫn vui trọn vẹn với chồng, con, cháu. Về lại München, cũng là lúc gia đình nhỏ của tôi vừa dọn qua nhà mới. Tôi nhìn tấm hình Mẹ chụp đứng nơi ban công, ánh mắt Mẹ rạng vui, mừng cho con có được mái nhà riêng. Những ngày tháng sau đó, Mẹ vẫn luôn sẵn dòn,

năng động. Mẹ vẫn hay làm những hũ thịt chà bông, kho những nồi cá rau răm. Vào mùa xuân, Mẹ cùng Ba đi hái lá rau *Brennessel*, làm bánh gai.

Mẹ vẫn thỉnh thoảng chân yếu không đứng được lâu. Sau nhiều lần đi bác sĩ, cuối cùng Hiền báo tin, bác sĩ chẩn đoán Mẹ mắc bệnh Parkinson. Lúc đó, bệnh Parkinson trong hiểu biết của tôi, là bị run chân tay. Tôi đọc bài viết trong báo Focus, cũng chỉ hiểu lơ mờ. Có thấy người ta lập hội thân nhân những bệnh nhân Parkinson. Tôi ghi chép số điện thoại, cũng định bụng sẽ thử liên lạc trao đổi thông tin. Nhưng rồi vẫn chưa thực hiện được ý định này. Khi Mẹ vào bệnh viện Parkinson lần đầu, chúng tôi có gặp một chị người Đức, vào thăm thân nhân của chị. Chị nói, tình trạng sức khỏe của bệnh nhân Parkinson thay đổi thất thường trong những năm đầu. Sau đó, tình trạng sức khỏe sẽ suy sụp rất nhanh. Chị khuyên chúng tôi nên chuẩn bị tinh thần để đối đầu với sự thật đó. Nhưng chúng tôi vẫn hy vọng tình trạng của Mẹ sẽ là ngoại lệ. Với thuốc thang và các phương pháp thể dục trị liệu, rồi Mẹ sẽ khỏe lại.

Những lần về nhà, mấy chị em gái hay rủ nhau đi phố. Một hôm, mọi người đã ra xe, tôi còn xàng xê, đi sau cùng. Mẹ đi với tôi ra cửa, cầm tay tôi, tần ngần, như muốn nói điều chi. Tôi hỏi Mẹ:

- Hay con ở nhà với Mẹ hi?

Mẹ vui mừng:

- Ừ, ở nhà chơi với Mẹ nghe.

Mẹ kê:

- Mẹ không đứng lâu được. Đi lui, đi tới không hề chi. Mà đứng xào nẫu, dọn dẹp một chút là bấp chân mỗi ê, không chịu được.

Với một chuỗi tình cờ may mắn, mùa hè 2003 cả đại gia đình về Việt Nam để làm đám cưới cho Kem Hồng. Mẹ vẫn thỉnh thoảng có những cơn mệt kiệt sức, mà chúng tôi không hiểu rõ nguyên do.

Hôm cuối ở Sài Gòn, mọi người đang ở nhà anh Bồn, chuẩn bị đi ra ăn tiệc chia tay với bà con họ hàng. Mẹ nói Mẹ hơi mệt,

nên Mạ nằm nghỉ ở nhà. Khi Mạ đứng ở cầu thang, Mạ khụy chân, té ngồi xuống. Hiền vội chạy lại đỡ, bỗng Mạ lại nằm ở ghế xa-lông. Chị Long có kêu ông thầy thuốc Nam đến nắn. Không sung nhưng Mạ nói cảm thấy đau.

Theo chương trình, chúng tôi phải đưa Ba Mạ đi vòng qua ngõ Thái Lan. Ba Mạ, cu Bê và tôi qua Bangkok trước, ở lại hai đêm. Sau đó, sẽ gặp các gia đình khác ở phi trường, rồi bay về Đức. Tôi đặt xe khách sạn đến đón. Thấy Mạ mệt mỏi, có vẻ đau. Nhưng tôi không hề nghĩ đến thương tích gì trầm trọng. Tôi hỏi mượn ghế xe lăn của khách sạn, tôi muốn đưa Mạ đi chùa. Người ta không cho mượn, tôi rất bất bình. Cuối cùng, tôi nhờ Bê ở nhà trông chừng bà Ngoại, tôi đưa Ba đến chùa Phật Nằm. Hai cha con lâm râm cầu nguyện cho Mạ mau lành bệnh. Tội nghiệp Mạ, sợ chồng con lo, suốt hành trình dài, Mạ chẳng nói cho con biết, rằng Mạ rất đau, rất mệt.

Về đến Đức, qua ngày thứ hai, Mạ vẫn đau và mệt. Chúng tôi đưa Mạ ra bệnh viện. Bác sĩ chụp quang tuyến, chẩn đoán và cho biết kết quả. Chúng tôi không ngờ, con ngã nhẹ ở Việt Nam đã làm xương chậu của Mạ bị nứt. Bác sĩ cho biết sẽ phải giải phẫu. Chúng tôi bàn bạc nên trình bày tình trạng như thế nào để Mạ và Ba không quá hoảng sợ. Sau khi giải phẫu, rập xương, bệnh viện chuyển Mạ về tỉnh dưỡng ở dưỡng đường trên Johannesberg. Thời gian đó tôi nghỉ hăng cũ, chưa đi làm hăng mới, có mấy tháng quanh quẩn ở Bad-Nauheim. Nghỉ lại, đó cũng là cái duyên tốt cho tôi, có cơ hội chăm sóc, gần gũi Mạ.

Sáng, khi tôi lên đến nơi, Mạ đã xong điểm tâm, ăn bánh mì chấm sữa nóng. Còn lại đồ ăn, Mạ để dành cho tôi. Mạ làm sẵn bánh mì với *Wurst, Käse* để trên bàn, Mạ nhắc tôi ăn. Sau đó, tôi đi với Mạ đến các phòng thể dục trị liệu. Những khi không phải sinh hoạt chung với các bệnh nhân khác, hai Mạ con ngồi nói chuyện với nhau.

Buổi trưa, khi Mạ ngủ, tôi trải áo khoác lên sàn nhà, ngủ lơ mơ. Chiều chiều, tôi đưa Mạ xuống sân hóng nắng thu và phụ Mạ tập đi. Tôi đẩy xe theo Mạ, thúc nhắc Mạ ráng tập cho mau bình phục. Lúc đó Mạ đã cố gắng rất nhiều. Có hôm Mạ mệt nhọc đưa nạng cho tôi:

- Mạ chán quá, sao không thấy khá gì hết, chỉ thấy ngày càng tệ hơn.

Những bệnh nhân khác, hoặc thân nhân của họ, khi ngồi hong nắng cũng quan sát hai mẹ con. Khi thấy Mạ đi được một đoạn dài, họ vỗ tay khích lệ. Tôi liền kể ngay với Mạ:

- Họ khen Mạ đi giỏi. Có tiến bộ nhiều đó.

Ba Mạ, Thúy, Bê ở Bangkok Thái Lan, tháng 8.2003

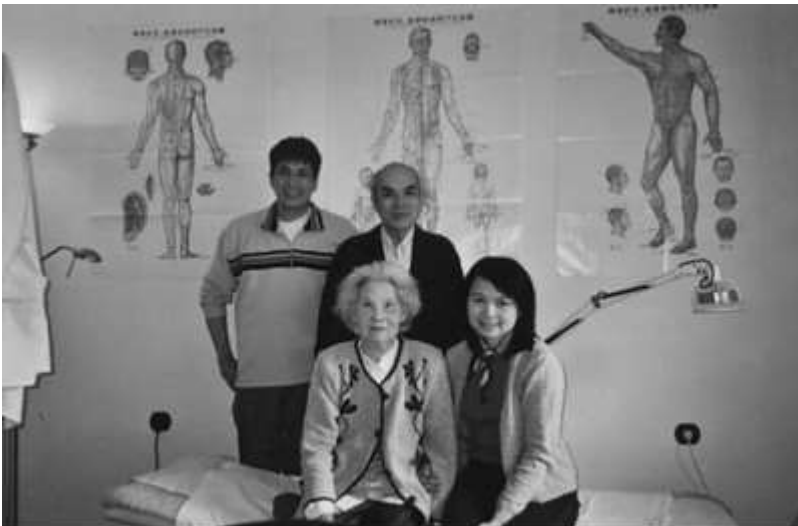
Ở nhà chuẩn bị đón tiếp Mạ từ bệnh viện về. Cóm, Ô Mai vẽ chữ trang hoàng nhà cửa. Trọng và Kanh, Kem lắp ráp những thiết bị dụng cụ trong nhà thích hợp cho Mạ.

Về làm đám cưới cho Kem và Hồng, Ba Mạ chưa có nhiều thì giờ trò chuyện với Hồng. Vậy mà, Mạ tỏ ra thương Hồng ngay từ buổi đầu. Lúc còn ở Việt Nam, Hồng thỉnh thoảng gửi thư qua thăm Ba Mạ. Mạ gọi điện thoại kể, đọc thư của Hồng cho các con nghe. Khi tôi về thăm nhà, Mạ để thư sẵn trong túi, đem thư đưa cho tôi đọc. Mạ trông thật vui. Khi Hồng qua Đức, Hồng thường phụ Hiền chăm lo thuốc thang cho Mạ.

Đến tháng 12 năm 2003, tôi qua hăng mới. Cô sếp tỏ ra rất thông cảm hoàn cảnh của tôi. Những ngày nghỉ bất cầu, cô luôn nhường cho tôi lấy phép, để có cuối tuần dài về thăm Ba Mạ. Mạ vẫn hay bị những cơn mệt đến ngất người. Bác sĩ gia

đình không tìm thấy rõ nguyên nhân khác ngoài bệnh Parkinson. Chúng tôi thuyết phục Mạ vào bệnh viện thành phố để khám tổng quát. Lần đó, bác sĩ đề nghị chuyển qua bệnh viện chuyên khoa Parkinson. Vào bệnh viện này, tôi gặp nhiều trường hợp khác nhau. Nơi Mạ, một đôi khi chúng tôi thấy có dấu hiệu tốt hơn. Nhưng chung chung tình trạng càng ngày càng đi xuống. Mạ không muốn ăn, hay sợ hãi, hay có ảo giác, thấy thú dữ, lụt lội.

Anh Hải đề nghị thử đưa Mạ đến người bạn là bác sĩ châm cứu. Mùa lễ Phục Sinh năm 2004, Ba Mạ đến ở nhà Thạch, Duẩn. Thạch chở Ba Mạ lên anh Sơn. Những lần châm cứu đầu, cả Ba lẫn Mạ đều thấy kết quả tốt. Có lẽ yếu tố tâm lý thuận tiện. Anh Sơn rất sốt sắng, đối xử với Ba Mạ thật thân tình. Mạ kể bệnh trạng cho anh Sơn nghe, anh cắt nghĩa tường tận. Được nói và nghe tiếng Việt đã giúp Mạ lạc quan hơn. Anh Hải cũng nghiên cứu cách chữa trị bằng nhân điện. Tôi nhớ, có cuối tuần, trời đẹp, tụi tôi đưa Mạ ra nằm chơi ngoài sân. Ba dùng ngải cứu để khai huyết, anh Hải cầm tay Mạ, tập trung tinh thần, như truyền sức sống thêm cho Mạ. Mạ hay cảm thấy ớn lạnh, nhất là lạnh ở bắp chân. Chị Tâm tìm mua

Trong phòng mạch của anh Sơn - Ba Mạ, Thúy, Thạch, 3/2004

nhiều loại áo thật ấm, nhưng mỏng để Mạ mặc cho dễ chịu. Chị Thành đan cho Mạ những đôi vớ ống mang kéo lên đầu gối. Thạch, Duẩn, Khanh, Kem xoa bóp bắp chân cho Mạ.

Chúng tôi bàn bạc nhau, muốn thay đổi không khí xem thử có thể làm Mạ khỏe hơn không. Anh Lam muốn đưa Ba Mạ lên Wedel, để anh chăm sóc một thời gian. Tôi và Khanh, Kem chở Ba Mạ lên nhà anh Lam. Chuyến đi dài, Mạ ngồi lâu thấy mệt. Mà Mạ lại không chịu ăn uống. Anh Lam đã chuẩn bị nhà cửa sẵn. Ba ở trên lầu với Bờm, anh Lam ở với Mạ trong phòng khách tầng trệt. Chị Hòa ngủ dưới hầm. Chân Mạ ngày càng yếu. Chúng tôi để Mạ ngồi trên xe lăn, đưa Mạ dạo quanh trong xóm. Một hôm, anh Lam, chị Hòa và tôi đang ăn cơm trong bếp, Mạ đứng dậy ngoài phòng khách, tính dọn dẹp chi đó, chúng tôi nghe tiếng Mạ té. Chúng tôi vội chạy ra, anh Lam bồng Mạ lại ghế, hỏi Mạ có đau đâu không. Mạ lắc đầu. Khi anh Lam lau mặt cho Mạ, anh thấy trên đầu Mạ bị sưng một chút, có rướm máu. Ngày hôm sau, anh Lam và tôi đưa Mạ vào bệnh viện Wedel. Tôi kể cho bác sĩ nghe và yêu cầu chụp hình xem có thương tích gì không. Sau đó, Mạ ở lại bệnh viện, không phải do bị ngã, mà vì bị sưng phổi. Cu Bờm dẫn tôi đạp xe đến bệnh viện thăm Mạ.

Có hôm ngồi nói chuyện xưa, cu Bờm nghe hóng chuyện, rồi hỏi:

- Hồi đó bà Nội có giả đồ làm rớt cái khăn, để cho ông Nội lượm, rồi làm quen không?

Mạ bật cười thành tiếng. Lâu lắm mới thấy lại nụ cười, nghe lại tiếng cười của Mạ. Chúng tôi thật vui. Nhớ lại, mới năm nào đây, tiếng Mạ cười giòn giã, khi tụi tôi đùa giỡn với câu “ăn hột mít... lên trên độn...” Lần cuối Mạ bật tiếng cười, có lẽ là vào Giáng Sinh 2005. Khi Thiên Hương đem món quà giáng sinh ra thử, đôi vớ sặc sỡ, mang khít vào từng ngón chân. Mạ bỗng cười có vẻ thích thú.

Càng ngày Mạ càng ít nói. Chúng tôi tìm đủ mọi cách để khơi chuyện với Mạ. Đôi khi chúng tôi giả đồ đưa ra những câu nói vô lý để Mạ “bực” quá, phải cắt nghĩa cho chúng tôi hiểu. Ngày trước, Mạ rất thích coi ca nhạc. Nhưng dần dà, Mạ

không còn quan tâm nữa. Những lời cảnh báo của những người có thân nhân bị bệnh Parkinson như càng ngày càng rõ. Nhưng trong thâm tâm chúng tôi, chúng tôi không muốn tin. Đôi khi bắt gặp Mẹ ngồi bất động nhìn vào khoảng không, tôi thương Mẹ đến nỗi lòng. Tôi hay về thăm Ba Mẹ. Nhưng cũng vẫn chỉ là cuối tuần hoặc ngày lễ. Còn Hiền, bên Mẹ hàng ngày, và những lần đưa Mẹ vào cấp cứu, trong lòng chắc biết bao niềm đau nhức nhối.

Trường Việt Ngữ Frankfurt tổ chức Tết Nguyên Đán 2006. Có anh Lam về Bad-Nauheim, chúng tôi thuyết phục đưa Mẹ đi chơi Tết. Thấy anh Lam chăm sóc cho Mẹ, chị của Trọng trầm trồ, Ba Mẹ thật có phúc, có con trai lo lắng cho Mẹ chu đáo không khác gì con gái. Đó là năm cuối cùng, các con, cháu của Mẹ nhận được lì xì đầu năm, Mẹ trao bằng đôi tay run run. Đến phiên Bòn Bòn, Mẹ như muốn cho Bòn Bòn 2 phần, có lẽ do Bòn Bòn là đứa cháu gần gũi nhất với Mẹ.

* * *

Ngày xưa, nghe đến Casablanca, tôi liên tưởng đến hình ảnh cô tài tử Ingrid Bergmann trong vai Ilsa cúi xuống yêu cầu người nhạc công trình bày lại bản nhạc *As Time Goes By*. Nhưng bây giờ, tôi không nghĩ đến cuốn phim cổ điển nữa. Bây giờ, mỗi khi nghe đến địa danh này, tôi không cảm được nước mắt, nhớ đến một đêm tháng sáu, năm 2006, khi tôi đang đầu đó trong thành phố này ở Phi Châu, xa thăm thẳm nơi Mẹ đang ở, thì Mẹ đã vĩnh viễn ra đi. Tôi thành mồ côi Mẹ. Trong tôi chỉ còn vang vọng lời hát ... *Lỡ mai này Mẹ hiền có mất đi, như đóa hoa không mặt trời, như trẻ thơ không nụ cười, như đời mình không lớn khôn thêm...* Tôi không có được điểm phúc bên Mẹ trong những giờ phút cuối của đời Mẹ, không được bên cạnh thân xác Mẹ đang lạnh dần. Tuần lễ tôi sắp xếp, đã kể cho Mẹ nghe, tôi không dùng để chăm sóc Mẹ như dự định, mà để đưa Mẹ tới nơi yên nghỉ cuối cùng. Để cùng anh, chị, em, con, cháu trong gia đình chít vành khăn tang, cùng đón đau khóc cho mất mát lớn nhất đời người: niềm đau mất Mẹ.

Hoàng Thị Ngọc Thúy